

Mimoň pojedede na zemní plyn

Společnost ENERGIE Holding chystá zásadní modernizaci dálkového vytápění v Mimoňi. Výrobu tepla a teplé vody plánuje přemístit z výtopny Hradčany, ukryté v lese tři kilometry od Mimoňe směrem na Ralsko, do města a místo hnědého uhlí začít spalovat zemní plyn. Vydělat by na tom měli odběratelé tepla a životní prostředí.

V mohutné budově výtopny Hradčany stojí čtyři 11 metrů vysoké teplárenské kotle. Do běla rozpálené uhlí však žhne jen ve dvou z nich. „Tyhle kotle tu byly postaveny na konci osmdesátých let a měly vytápět nejen Mimoň, ale také celé vojenské letiště sovětské armády včetně hangárů a přistávací plochy vzdálené jen zhruba 400 metrů od naší parní výtopny,“ říká Libor Hrnčířík, místopředseda představenstva společnosti ENERGIE Holding, a dodává: „Všechny čtyři už nepojedou nikdy a předpokládám, že nejpozději do roku 2023 uzavřeme i ty stávající. Spalovat uhlí začíná být drahý špás.“

UHLÍ USTUPUJE V BOJI PROTI OTEPLOVÁNÍ

Parní kotle ve výtopně Hradčany jsou v dobrém technickém stavu a teplárna plní všechny předpisy na ochranu životního prostředí. Má nainstalovány účinné filtry na čištění emisí od prachu a spaluje hnědé uhlí z Polska, které má sice menší výhřevnost než hnědé uhlí české, ale zároveň také daleko menší obsah síry. Hnědé uhlí je však fosilní palivo, jehož spalováním se

pokračování na str. 3

Milí zákazníci, posíláme vám první vydání našich novin, kterými vás chceme čas od času informovat o všem, co děláme a chystáme, abychom vám i nadále mohli dodávat teplo a teplou vodu spolehlivě a za dobrou cenu.

PROČ VYDÁVÁME OBČASNÍK

To, že jsme se rozhodli začít naše noviny vydávat v tomto roce, má pádný důvod. V energetice se všechno mění. V boji proti klimatickým změnám přebírá Česká republika evropské zákony a Evropa se rozhodla, že bude omezovat tradiční spalování fosilních paliv, tedy uhlí, ropy a zemního plynu. A také že bude podporovat ty formy jejich využití, které mají co nejmenší dopad na životní prostředí a které tato paliva využijí co neefektivněji.

Dobrá zpráva je, že teplárenské společnosti jsou schopné investovat velké částky do modernizace svých zařízení a výrazně tak přispět ke splnění ekologických cílů, které EU prosazuje. A druhá dobrá zpráva je, že další rozvoj teplárenství podporuje i česká vláda, což prokázala například snížením DPH na cenu dálkového tepla z 15 na 10 %, které platí od letošního roku. Dopad těchto změn na životní prostředí a cenu tepla i elektřiny je důvodem, proč se jim budeme věnovat i v našich novinách.

Přeji vám hodně štěstí a věřím, že i v roce 2020 budete s našimi službami spokojeni.

Ing. Libor Štěpán,
předseda představenstva
ENERGIE Holding a.s.

„Kotle na uhlí fungují pořád dobře, ale uhlí musíme vyměnit za plyn,“ říká Libor Hrnčířík

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V MIMONI

Co nás trápí, to řešíme, říká starosta Petr Král

Petr Král, starosta Mimoňe

Mimoň je obklopena krásnou přírodou, ale i nebezpečím ze starých ekologických zátěží. Jaké je v dnešní Mimoňi životní prostředí, co se na tomto poli povedlo a co se chystá, jsme se zeptali starosty Petra Krále.

- Je stav životního prostředí v Mimoňi a okolí něco, co Vás a občany trápí?

To bych neřekl. V nejbližším okolí Mimoňe je několik přírodních rezervací, rozsáhlé lesy, krásné meandry Ploučnice, skvělé prostředí pro každého, kdo se chce vydat do přírody. V samotném městě nemáme žádné větší problémy. Ty běžné, se kterými se potýká většina měst, řešíme.

pokračování na str. 3

Cena dálkového tepla zákazníkům v Mimoně klesne

Přestože řada tepláren v České republice, které spalují uhlí, zvýšila pro rok 2020 ceny tepla, teplárna společnosti ENERGIE Holding, zásobující teplem a teplou vodu většinu obyvatel Mimoně, ceny nezvedla. Výsledná cena díky změně DPH dokonce klesla z 636 Kč na 608 Kč za gigajoul.

Velkým teplárnám spalujícím uhlí rostly v loňském roce náklady v důsledku růstu ceny uhlí a emisních povolenek, které teplárny musejí nakupovat, aby mohly do ovzduší vypouštět skleníkový plyn CO₂. Proč se tento růst nákladů netýká teplárny Hradčany, umístěné v lese na okraji Mimoně, vysvětluje Ing. Libor Štěpán, předseda představenstva ENERGIE Holding:

„Naše dva horkovodní kotle mají v součtu výkon pod 20 MW, takže emisní povolenky nemusíme nakupovat. Stejně tak se snažíme držet všechny ostatní náklady na nízkých úrovních.“

Díky tomu, že mimoňská teplárna nemusela zvednout ani jednu ze dvou složek ceny tepla (fixní a za skutečný odběr), mohla celý pokles DPH na dálkové teplo z 15 na 10 % promítnout

do ceny tepla pro své zákazníky. Toto snížení schválila v loňském roce vláda jako podpora pro centrální systémy zásobování teplem. Držet náklady v rozumných mezích může teplárna i díky tomu, že spaluje nízkosírnaté polské uhlí a nemusí provozovat odsiřovací zařízení. Všechny výše popsané výhody však s postupujícím bojem proti klimatické změně a spalování uhlí vymizí. To je důvod, proč ENERGIE Holding připravuje zásadní modernizaci své teplárny, v rámci které přejde na spalování zemního plynu a hlavní výtopnu přesune do Mimoně (viz článek „Mimoň pojedje na plyn“ ze str. 1).

Dálkové teplo nebo vlastní kotelna z pohledu boje proti oteplování

Řada firem v České republice nabízí vybudování domovních kotelen, které by nahradily napojení jednotlivých domů na systémy dálkového vytápění. Názory na to, co je bezpečnější, komfortnější a především levnější, se různí. Jisté je však jedno. Důraz na ekologii a boj proti klimatickým změnám tuto debatu výrazně ovlivní. Na to jak, jsme se zeptali předsedy výkonné rady Teplárenského sdružení ČR, Mgr. Tomáše Drápely.

• Co je v současné době ekologické a co dává ekonomický smysl?

Obecně platí, že když máte doma kotel na uhlí, tak má smysl si pořídit kotel na plyn, protože to sice nemusí být lacinější topení, ale rozhodně je to ekologické a komfortní. Proto stát vymyslel kotlíkové dotace. V řadě případů se může vyplatit, ekologicky a ekonomicky, když se lidé odpojí od zastaralé teplárny, která spaluje uhlí, a vybudují si výtopnu na plyn pro několik domů najednou, nebo případně i samostatnou domovní kotelnu na plyn. Ale odpojit se od moderní teplárny, která spaluje zemní plyn, a vybudovat si malou domovní kotelnu také na zemní plyn je nesmysl, a to jak z ekologického, tak ekonomického hlediska.

• V čem je přechod z plynu na plyn, jak říkáte, neekologický?

Srozumitelně řečeno, jeden vysoký komín je vždy ekologičtější než desítky malých komínů. Teplárna má vždy významně vyšší komín a tudíž emise rozptyluje do vyšších vrstev atmosféry mimo město. Nízké komíny domovních kotelen vám je foukají přímo pod nos. Navíc moderní teplárny v kogeneračních jednotkách využijí energii plynu nejen k výrobě tepla, ale zároveň i k výrobě elektřiny, což je z pohledu využití fosilního paliva ekologické, a proto i Evropskou unii a naším státem zvýhodňované.

• Proč je to neekonomické, když Energetický regulační úřad uvádí, že průměrná cena tepla z tepláren je vyšší než z domovních kotelen?

Cena tepla z domovních kotelen je ve skutečnosti vyšší, protože většina subjektů, které

tyto ceny Energetickému regulačnímu úřadu nahlašují, domovní kotelny pouze spravuje, ale nevládní, a do ceny tepla nerozpočítá investici, za kterou si majitelé bytů nebo družstevníci domovní kotelnu pořídili. Většina těchto lidí žije v omylu, jak na pořízení vlastní kotelny vydělali, protože jim klesly platby za teplo. Ve skutečnosti platí stejně, někdy více a někdy o něco méně, ale nikdy o tolik méně, aby tato úspora vyvážila práci a určitá rizika, která s sebou starost o domovní kotelnu nese. Zdánlivé snížení ceny za teplo způsobí skutečnost, že po přechodu na domovní kotelnu dostanou lidé ve vyúčtování již jen platbu za spotřebovaný plyn, ale nemají v ní ostatní náklady, které s dodávkou tepla do radiátorů souvisejí. Tedy amortizační investice do vlastní kotelny, údržbu kotelny, povinné revize, náklady na opravy a další.

• Zmínili jste, že boj proti klimatickým změnám může tyto cenové poměry ovlivnit. Jak?

Troufám si říci, že významně. Obecný trend je, že stát bude podporovat moderní kogenerační výrobu tepla v teplárnách, jak ukazuje aktuální snížení DPH na cenu dálkového tepla z 15 na 10 procent, a naopak výjimky, které zlevňovaly výrobu tepla v domovních kotelkách nebo dokonce v bytových kotlích, odbourávat. Loni na podzim až na poslední chvíli poslanci vyňali z daňového balíčku zrušení výjimky, díky které dnes majitelé domovních kotelen nemusejí platit daň z plynu. Ale je jen otázkou času, kdy pod tlakem Evropské unie na snižování spotřeby fosilních paliv k tomu dojde. Boj s klimatickou změnou je hlavní prioritou nové Evropské komise a její předsedkyně Ursula von der Leyenová

Mgr. Tomáš Drápela

chce mít Evropu do roku 2050 uhlíkově neutrální. Pokud k tomu dojde, změny budou drastické.

• Nová opatření pro boj s klimatickou změnou ale mohou dopadnout i na teplárny.

Rozhodně, proto jsem z tohoto, řekněme, překotného vývoje nervózní. Ale z pohledu diskuze o tom, zda je výhodné se odpojit od teplárny a pořídit si domovní kotelnu, bude teplárna vždy ve výhodě. Jen velký subjekt bude schopen pod tlakem nějaké další ekologické legislativy investovat miliony do přechodu na nové technologie, které lépe využijí primární fosilní paliva, což je i zemní plyn, nebo do technologií založených na alternativním palivu. A také, pokud cena zemního plynu stále poroste, což lze očekávat, tak velký subjekt má na rozdíl od domovních kotelen možnost nakoupit plyn výhodněji a tím zmírnit nárůst ceny tepla. A ceny plynu mohou růst i významně.

Mimoň pojede na zemní plyn

dokončení ze str. 1

do ovzduší uvolňuje nejvíce skleníkového plynu oxidu uhličitého. Proto se jeho spalování Evropská unie a tudíž i Česká republika snaží v rámci boje proti globálnímu oteplování co nejvíce omezit a jednoho dne i zakázat.

Cena tzv. emisních povolenek, které dodatečně zdražují a prodraží používání fosilních paliv, stále roste, a tím pádem i cena elektřiny a tepla z něj. „Nemůžeme čekat, až by cena tepla pro naše zákazníky byla neúnosná. Proto připravujeme přechod na jiné palivo a s největší pravděpodobností to bude zemní plyn. Obsahuje daleko méně oxidu uhličitého a i z pohledu dalších škodlivých látek je to daleko čistší palivo,“ vysvětluje Libor Hrnčířik.

Z HRADČAN DO SÍDLIŠTĚ POD RALSKEM

Nejvíce viditelnou změnou, kterou projekt modernizace s krycím jménem Greenheating přinese, bude uzavření výtopny Hradčany a vybudování nové výtopny na zemní plyn ve staré kotelně na okraji mimoňského Sídliště pod Ralskem. „Je to optimální místo. Teplo budeme vyrábět přímo v místě spotřeby, čímž odpadnou tepelné ztráty z teplovodu mezi městem a současnou výtopnou, a zároveň zrenovujeme zanedbanou budovu a pozemek staré kotelný,“ říká Libor Hrnčířik.

Co nás trápí, to řešíme, říká starosta Petr Král

dokončení ze str. 1

• Co je ten největší?

Určitě dopady dopravy, především kamionové, na život ve městě. Kamiony objíždějí přes Mimoň část dálnice D 10 z Prahy na Liberec, na které se platí mýto. Znečišťují v Mimoně vzduch, zvyšují hladinu hluku, poškozují silnice a vibracemi domy. To ale skončí letos v dubnu, protože jsme po dlouhém boji s krajským úřadem prosadili, že tranzitní doprava kamionů přes Mimoň bude zakázána.

• Kontaminace podzemních vod jedovatými látkami z bývalých uranových dolů ve Stráži pod Ralskem se neobávajíte?

Je pravda, že zhruba pět kilometrů od hranice města jsou v zemi hydraulické bariéry, které zabraňují kontaminovaným vodám z chemické těžby uranu, aby pronikly do okolí. Pokud by selhaly, byl by to pochopitelně průšvih, ale zatím fungují dobře a státní podnik Diamo bude do odstranění všech chemikálií z podzemních vod v budoucích dvaceti letech investovat dalších 24 miliard korun. Takže věřím, že to dělají dobře, a strach nemám.

Největší technologická změna však vidět nebude. Nová budova bude ukrývat dva moderní teplárenské kotle na zemní plyn a tři kogenerační jednotky na kombinovanou výrobu elektřiny a tepla, které jsou v boji proti globálnímu oteplování státem zvýhodňovány. Součástí nové technologie budou i vodní nádrže pro akumulaci vyrobeného tepla pro období, kdy jeho výroba převyšuje aktuální poptávku.

Logickým důsledkem přesunu výtopny do Mimoně bude demontáž teplovodu z města do Hradčan a také výstavba 350 metrů nového spojovacího teplovodu ve městě, díky níž bude možné demontovat i teplovod, který se dnes nevzhledně vine centrem Mimoně podél řeky Ploučnice.

CENA TEPLA BY MĚLA ZŮSTAT STEJNÁ

Zemní plyn je v současné době dražší palivo než uhlí, ale plány ENERGIE holding počítají s tím, že cena tepla z nové výtopny na plyn bude stejná jako ze staré výtopny na uhlí. „Nová technologie bude moderní a úsporná a prodej elektřiny, jejíž cena poroste, nám pak pomůže nabízet konkurenceschopné ceny tepla,“ říká Libor Hrnčířik.

V budoucnosti je možné, že ENERGIE Holding nabídne vyrobenou elektřinu přímo svým odběratelům tepla. V tom případě by propojila své kogenerační jednotky s vytápěnými domy vlastní elektrickou sítí a mohla svým zákazníkům dát slevu jak za distribuci elektřiny, tak za elektřinu silovou.

PLOUŽNICI BUDE VYTÁPĚT KAPALNÝ PLYN

Výtopna Hradčany zásobuje teplem nejen zhruba tři čtvrtě domácností v Mimoně, ale vytápí i bytové domy v obci Ploužnici. Pro ně je v rámci projektu Greenheating připraveno jiné řešení. Plán počítá s vybudováním kotelný se dvěma kotli, které budou jako palivo používat zkapalněný zemní plyn (LNG). Kotelna vznikne v areálu výtopny Hradčany, v budově současně předávací stanice. Zkapalněný zemní plyn bude skladován při teplotě minus 162 stupňů Celsia v tlakových nádržích. „Výstavba dvou kotlů je nutná i z toho důvodu, aby v případě poruchy jednoho z nich dodávku tepla zajistil automaticky ten druhý,“ vysvětluje Libor Hrnčířik.

Výtopna Hradčany na dohled od Mimoně

• Jak se stavíte k možné obnově těžby čediče na kopci Tlustec?

Já sice chápu, že když chceme stavět dálnice, tak potřebujeme kvalitní kamenivo, ale jako starosta Mimoně jsem proti, protože po obnově těžby by většina vytěženého kamene byla odvážena vlaky přes Mimoň, což by významně zvýšilo hlukovou zátěž ve městě. A varianta, že by kamenivo odvážely kamiony, je podle mne nepřijatelná pro celý náš region.

• Nejpozději od roku 2030 bude platit zákaz skládkování komunálního odpadu. Jak se s tím chcete v Mimoně vyrovnat?

V Mimoně komunální odpad úspěšně třídíme. Na zhruba třiceti místech máme speciální kontejnery na papír, plasty, sklo, někde i textil a drobné elektrospotřebiče. Předpokládám, že postupně se bude množství vytríděného odpadu zvyšovat a snižovat množství nevytríděného, který musíme nyní odvážet na skládku ve Svěbořicích. To, co po roce 2030 nedokážeme vytrídít, budeme vozit do spalovny. Buď do libereckého TERMIZA, nebo do jiné spalovny. Předpokládám, že když je ve strategickém zájmu státu ukončit skládkování odpadu, tak že stejným strategickým zájmem je postavit další spalovny. Představa, že vytrídíme a recyklujeme všechn komunální odpad, je podle mne nesmyslná, a možnost, že náš odpad bude plavat někde v moři, je nepřijatelná.

• V Mimoně stále ještě není většina panelových domů zateplená. Není to určitý faul vůči životnímu prostředí?

Samozřejmě, že je. Teplárna spálí více uhlí jenom proto, že třetina tepla z paneláků unikne zbytečně do vzduchu. Ale především je to faul na lidi, kteří platí zbytečně moc za teplo. Proto teď většinu panelových domů v majetku města zateplíme. Je to investice za 150 milionů korun a budeme žádat o dotaci.

Bohužel v současné době můžeme získat dotaci maximálně ve výši 30 % z těch 150 milionů. Kdyby město zateplilo paneláky dřívě, mohli jsme získat dotaci ve výši 60 %. To byla velká chyba.

• Co říkáte na plán teplárny ukončit provoz ve výtopně Hradčany a postavit novou výtopnu přímo ve městě?

Rozumím tomu, že teplárna musí modernizovat a zároveň přestat spalovat uhlí, takže postavit novou moderní výtopnu na zemní plyn na Sídlišti pod Ralskem dává ekologický i ekonomický smysl.

Díky modernizaci mohou také přizpůsobit výrobu budoucí poptávce po teple, která po zateplení paneláků nutně klesne. A navíc zmizí budova staré nepoužívané kotelný, která tuto část Mimoně hyzdí.

Zajímavosti z ENERGIE Holding

Teplo ze země i z odpadu

Společnost ENERGIE Holding, která v Mimoně provozuje teplárenskou soustavu, se o zásobování teplem stará také v Litoměřicích a v Lounech. V rámci modernizace těchto tepláren se chystá využít i technologicky zajímavé a alternativní zdroje energie a dodávat zákazníkům vlastní elektřinu.

Teplo ze země

Nejambicióznější projekt připravuje ENERGIE Holding v Litoměřicích. Společně s městem se uchází o téměř 30 milionů korun z evropského programu ELENA, financovaného Evropskou investiční bankou, za které by si nechaly zpracovat studii optimálního technického a ekonomického řešení energetické budoucnosti celého města. Studie přinese i zhodnocení, jakým palivem nahradit uhlí, které dnes litoměřická teplárna spaluje. Město i ENERGIE Holding doufají, že vítězem bude teplo z geotermálního vrtu, které v době odběrových špiček doplní teplo z moderních plynových kotlů. Zkušenosti s geotermální energií může ENERGIE Holding čerpat od své sesterské společnosti TERMO Děčín, která jako jediná teplárna v ČR již geotermální energii k vytápění využívá.

Teplo z odpadu

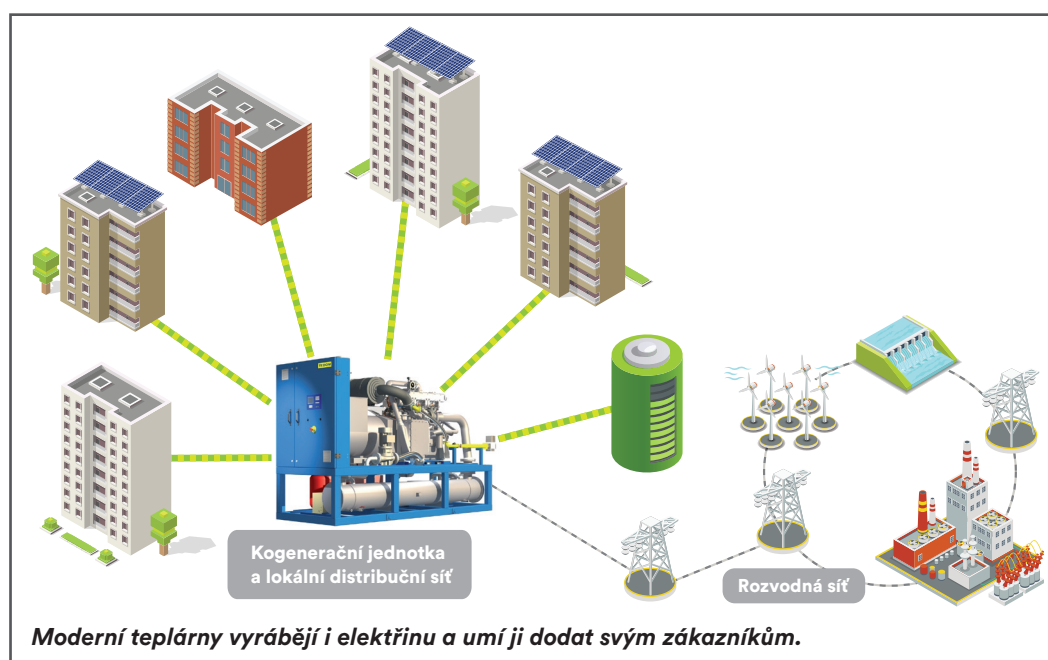
Jedním z alternativních zdrojů tepla, který bude studie ELENA také posuzovat, je i komunální odpad, který dnes Litoměřice odvázejí na skládky. Takzvané zařízení na energetické využití odpadu (ZEVO) by bylo postaveno na míru budoucí produkci tohoto odpadu v Litoměřicích a teplo z něj by bylo napojeno do systému

centrálního zásobování teplem. O využití odpadu k výrobě tepla a elektřiny se v souvislosti s přicházejícím zdražením poplatků za skládkování a zákazem skládkování po roce 2030 zajímají i další města. Sesterské firmy ENERGIE Holding jednají o této možnosti například v Uherském Hradišti, Děčíně nebo Opavě.

Elektřina od teplárny

Dalším zajímavým projektem ENERGIE Holding je dodávka vlastní elektřiny odběratelům tepla. Pilotní projekt startuje letos v Lounech, kde je většina výtopen na zemní plyn vybavena kogeneračními jednotkami, které vedle tepla vyrábějí i elektřinu. „Proč máme prodávat elektřinu energetickým společnostem, které ji přeprodají našim zákazníkům, když ji umíme dodat sami a levněji?“ vysvětluje základní myšlenku nového projektu Ing. Libor Štěpán, předseda představenstva společnosti ENERGIE Holding.

Technické řešení spočívá v tom, že teplárenská společnost vybuduje vlastní rozvodnou elektrickou síť a propojí domy, které vytápí, se svým zdrojem elektřiny. Elektrické kabely může snadno položit podél již vybudovaných teplovodů. Díky tomu může dát teplárna svým zákazníkům slevu za distribuci elektřiny i za elektřinu samotnou (silovou). V součtu mohou lidé ušetřit až 20 % z celkových nákladů na elektřinu. V rámci projektu mohou jednotlivé domy napojené na soustavu centrálního zásobování teplem vybavit své střechy také fotovoltaickými panely a omezit svoji závislost na externích dodávkách elektřiny a dále snížit náklady na ni.

ENERGIE Holding pomáhá, kde působí

Je zavedenou a správnou praxí, že soukromé firmy podporují obce a města, kde působí. Výjimkou není ani ENERGIE Holding, byť její možnosti jsou z logických důvodů omezené. „Když máte elektrárnu a prodáváte elektřinu všem lidem v republice, tak je logické, že se o část zisku podělíte s lidmi žijícími v blízkém okolí elektrárny. Naši odběratelé však žijí v těsné blízkosti našich tepláren, takže každá podpora, kterou udělíme, se nějak promítne do našich nákladů a do ceny tepla pro ně samotné,“ vysvětluje Ing. Libor Štěpán, předseda představenstva ENERGIE Holding.

Z tohoto důvodu se ENERGIE Holding zaměřuje na podporu menších akcí spojených se životem celého města, sportovních akcí či klubů nebo na lokální projekty zaměřené na ochranu životního prostředí. Tato pravidla dobře dokresluje i akce, které ENERGIE Holding podporuje v Mimoně. „Pravidelně se podílíme na organizaci městských slavností a v březnu předáme městu zavlažovací vaky pro závlivku nově vysazených stromů,“ říká Renata Mikisková, vedoucí obchodního oddělení ENERGIE Holding.